

JESENICE DANES

TURISTIČNO INFORMACIJSKI CENTER JESENICE

Cesta maršala Tita 18, 4270 Jesenice - SI

T: +386 4 586 31 78

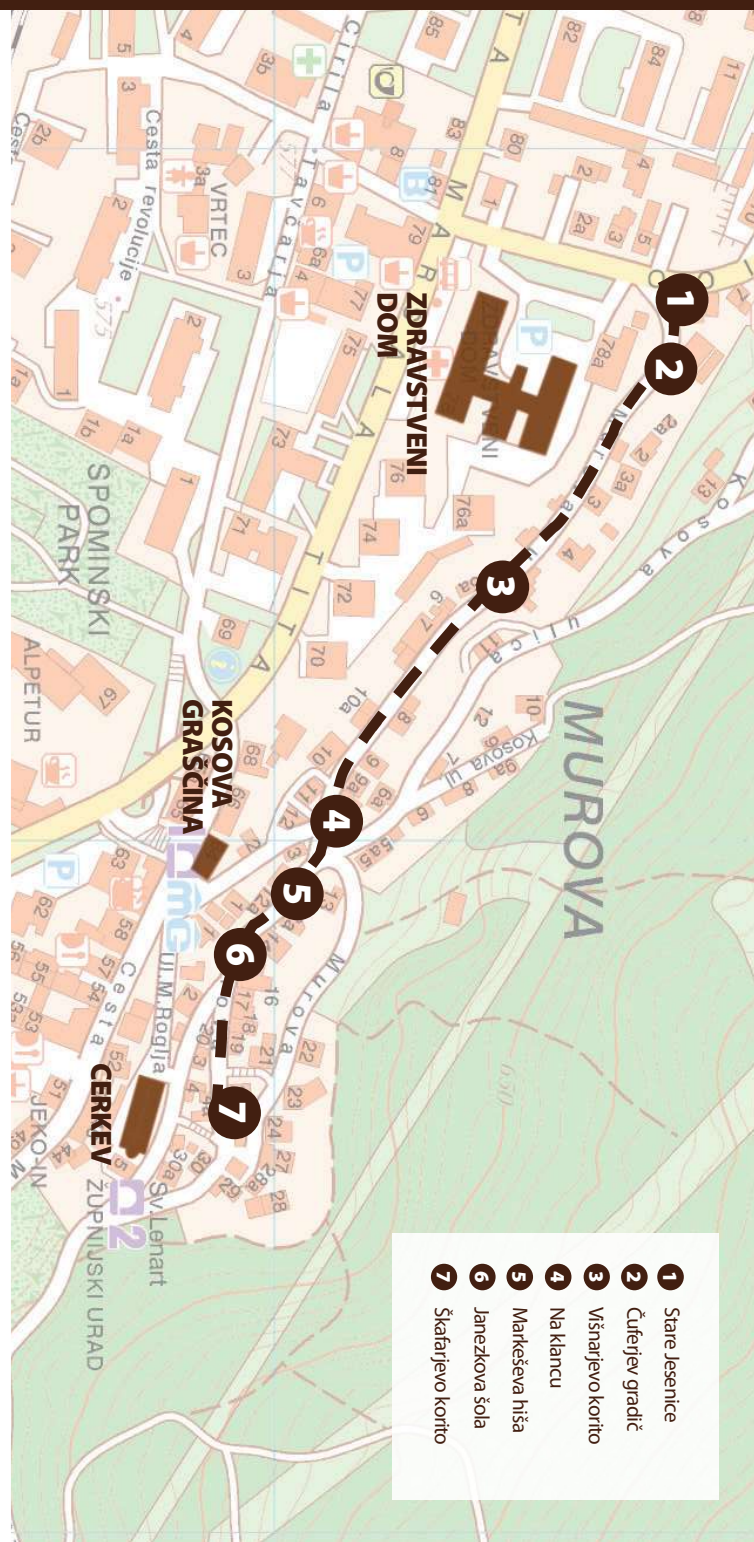
info@turizem.jesenice.si

www.turizem.jesenice.si

FB: TIC Jesenice

Projekt: Spomini starih Jesenic; **Financiranje:** Občina Jesenice;
Izvedba: Razvojna agencija Zgornje Gorenjske; **Fotografije brez navedbe avtorstva:** fototeka GMJ; **Lektura in prevod:** TellUs Maja Davis s. p.;
Oblikovanje in obdelava fotografij: Jamaja, Maja Rostohar s. p.; **Tisk:** Medium d. o. o.; **Naklada:** 500 kom, ponatis; **Jesenice, november 2022.**

- 1 Stare Jesenice
- 2 Čuferjev gradič
- 3 Vršnarjevo korito
- 4 Na klancu
- 5 Markšeševa hiša
- 6 Janezkova šola
- 7 Škafarjevo korito

JESENICE NEKOČ

Tematska pot

Spomini starih Jesenic I

odkrijte zgodovino naselja Murova

Franc Pšenica, 1914, risba Murove. Večinoma preproste hiše, pašniki zgoraj in spodaj njive.

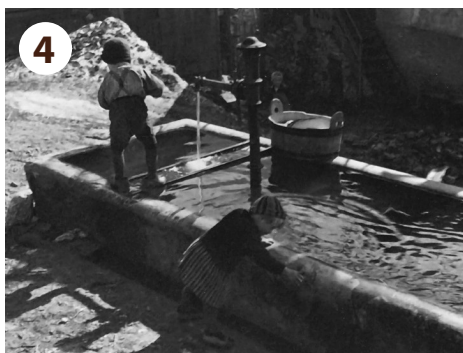
Tematska pot poteka skozi najstarejše naselje na Jesenicah, imenovano Murova, ki je znano tudi kot »Altassling« ali »stare Jesenice«. Po združitvi starih Jesenic z naseljema Plavž in Sava, je leta 1929 nastalo mesto Jesenice. Skozi preteklost in sedanost vas bo popeljala pot, na kateri se boste seznanili z zgodovino, običaji in navadami starih Jesenic.

Prvotno kmečko hišo je v vilo s stolpičem povečal Andrej Čufer, župan Jesenic med 1924 in 1931, po katerem je ostalo tudi ime.

Marjan Židanek, risba Višnarjevo korito. Vodne izvire nad Murovo so speljali v korito. Vodo so pili, z njo napajali živino ali prali perilo. V hiši »Pr' Grmon« sta Drago in Pavla Višnar začela z obrtjo lesnega spominkarstva, katere dober glas je šel po svetu.

Na klanecu je bilo središče naselja. Pri koritu so se igrali, se v bližnjih hišah družili, peli in plesali. Pozimi so igrali hokej, poleti pa namizni tenis.

Hiša ima ohranjen pozno-baročni portal iz zelenega tufa in poznogotski kamniti kletni portal. Jože Markeš je bil elektrotehnik in inovator, v domove je pripeljal žarnice in sestavil sončni kolektor.

Dve ohranjeni kajžarski hiši z zidanim pritličjem, lesenim nadstropjem in gankom. Na Murovi 18 je bila leta 1825 prva jeseniška (Janezkova) šola.

V sosednji hiši je živel Ciril Praček. Med izjemnimi rezultati ima 15. mesto v alpski kombinaciji na zimskih olimpijskih igrah 1936 v Garmisch-Partenkirchnu.

Danes sta ohranjena le še Škafarjevo in Višnarjevo korito. »Pr' Škafar« so včasih izdelovali škafe. Tako hišno ime, ki pove nekaj o gospodarju ali hiši, pomembno ohranja spomin na stare Jesenice.

JESENICE DANES

Foto: Blaž Vogelnik

»Za vsak god smo se zbrali pred vrati godovnika in »ofirali«, tj. tolkli s pokrovkami. Ko se je kdo poročil, se je vedno naredilo šrango. Zahtevalo se je, da se plača za nevesto. Včasih so vedno bile veselice! Naredili so jo obrtniki, skalaši, gasilci ... Praktično vsako društvo je imelo svojo veselico. Vsi ljudje so se poznali med seboj, vsa društva so hodila tudi na veselice drugih društev.« (Adela Burnik, roj. Baloh)

TURISTIČNO INFORMACIJSKI CENTER JESENICE

Cesta maršala Tita 18, 4270 Jesenice - SI

T: +386 4 586 31 78

info@turizem.jesenice.si

www.turizem.jesenice.si

FB: TIC Jesenice

Projekt: Spomini starih Jesenic; **Financiranje:** Občina Jesenice;
Izvedba: Razvojna agencija Zgornje Gorenjske in Gornjesavski muzej Jesenice;
Lektura in prevod: TellUs, Maja Viher, s.p.; **Fotografije:** fototeka Gornjesavskega muzeja Jesenice; **Oblikovanje in obdelava fotografij:** Jamaja, Maja Rostohar, s.p.;
Tisk: Medium, d.o.o.; **Naklada:** 500 kom, ponatis; **Jesenice, november 2022.**

Jesenice, 1962

Jesenice, ok. 1980

JESENICE NEKOČ

Tematska pot

Spomini starih Jesenic II

Gospodsvetska cesta

Gosposvetska cesta, 1937

Tematska pot Spomini starih Jesenic se prične z lahkotnim sprehodom po Murovi. Arhitektura, običaji in vsakdan naših prednikov ponujajo svojo pestrost tudi na ulici južneje, ki je bila v tesnem sožitju z Murovo. To je nekdanja Gosposvetska cesta med Kosovo graščino in Korotanom. Območju obeh ulic domačini pravijo *ta stare Jesenice*.

Gosposvetska cesta, 1935 – 1937

Sprehod po nekdanji Gosposvetski cesti

Kosova graščina pred 2. sv. vojno

Hotel Pošta, ok. 1948

Župnijska cerkev, 1931

Kolarjev park, ok. 1950

Hotel Triglav, 1929

Hotel Korotan, 1970-ta

»Od začetka do konca so se vrstile trgovine, gostilne in obrtne delavnice. V naši, Fadovi hiši (današnja Titova 36), je bila mlekarna. Še naprej po ulici je bil urar Mavricij Smolej, nato pa gostilna Hrovat in kavarna Pariz. Pred Hrovatovo je bila Rožmanova hiša, v kateri je bila drogerija Peharc. Za Hrovatovo mesnico so se vrstile Furova hiša, Poljšakov hotel Pošta s trgovinico pa Moričeva trgovina, Balohova gostilna in Kovačičeva trgovina.« (Olga Osredkar, roj. Ravnik)

Bombardiranje Jesenic, 1. marca 1945

Gosposvetska cesta po bombardiranju, 1945

»Letala so po bombardiranju naredila krog in se izgubila za Mežaklo. Čez dobre pol ure so priletela še druga. Ko smo šli po bombardiranju po mestu, kjer se je valil gost dim, sem videl, kako so sorodniki iskali svojce med ruševinami.« (Cena Valentar)

Gosposvetska je bila živahna cesta

Gosposvetska cesta, 1929

»Za določene igre smo se preštevali in izločali z izštevankami. Veliko smo peli, včasih kar tako za hec, drugič med sankanjem ali na gugalnicah.« (Iva Gasar, roj. Muhič)

JESENICE DANES

Foto: Vitomir Pretnar

»Dobro se spominjam starih Jesenic okoli železniške postaje in tudi sicer: gostilne Paar in poletnega živ-žava okoli nje, potem hiše, v kateri je imel ordinacijo dr. Tancar in zraven te, hiše brivca, ki sem mu ušel iz stola za striženje in so me morali uloviti, da sem se usedel nazaj nanj in me nato ostrigel.« (Marijan Prosen)

TURISTIČNO INFORMACIJSKI CENTER JESENICE

Cesta maršala Tita 18, 4270 Jesenice - SI

T: +386 4 586 31 78

info@turizem.jesenice.si

www.turizem.jesenice.si

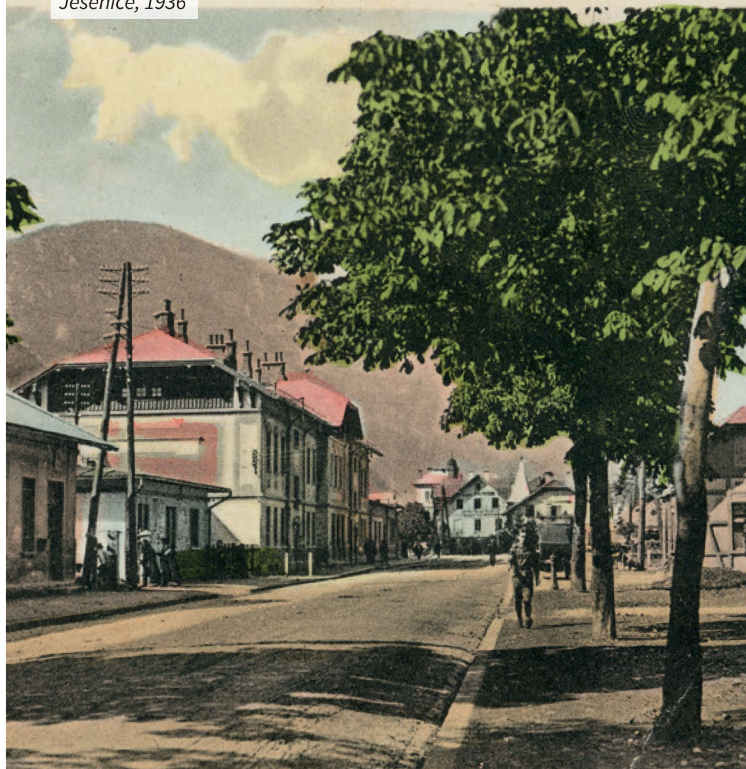
FB: Visit Jesenice

Projekt: Spomini starih Jesenic; **Financiranje:** Občina Jesenice;
Izvedba: Razvojna agencija Zgornje Gorenjske in Gornjesavski muzej Jesenice;
Fotografije: fototeka GMJ, Izidor Trojar; **Lektura:** TellUs, Maja Viher, s.p.;
Oblikovanje in obdelava fotografij: Jamaja, Maja Rostohar, s.p.;
Tisk: Medium, d.o.o.; **Naklada:** 600 kom; **Jesenice 2022.**

Jesenice, 1936

Jesenice, 1971

JESENICE NEKOČ

Tematska pot

Spomini starih Jesenic III

Življenje okoli jeseniškega kolodvora

Tancarjeva gostilna, 1929. Danes restavracija Ejga.

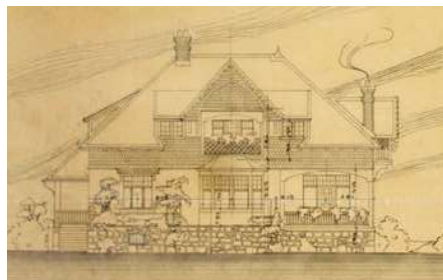
»Po cesti naprej je bila Mesarjeva – Ratečanova gostilna. V davnih časih so se pri njih ustavljali vozniki iz Rateč, ki so vozili umrle na pokopališče na Rodine, kjer je bila prafara. Zato so gostilni rekli Pr`Ratečanu. Tej je sledila Tancarjeva gostilna. Za gostilno je bila vila občinskega zdravnika Kogoja. Bil je zelo prijeten, prijazen gospod. Kot majhno punčko me je mama poslala k njemu po recept za "kroglice", tablete. Lepo me je sprejel in poslal v zgornje nadstropje h gospe, kjer sem dobila slastno rumeno hruško velikanko.« (Olga Osredkar, roj. Ravnik)

Paarov hotel, 1928. Danes parkirišče nasproti železniške postaje.

Trgovina Čepon nasproti železniške postaje med obema vojnoma.

Izsek načrta Alberta Vallija za vilo Valli, 1907. Danes Cesta Maršala Tita 13 za Dolikom.

Kolodvorska restavracija okoli leta 1920.

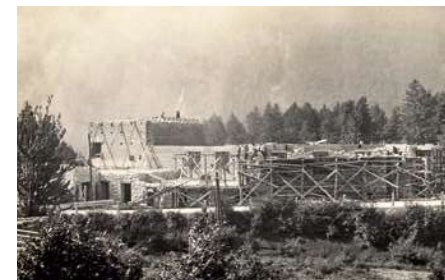
Cesta maršala Tita 18, 1966. Danes TIC Jesenice.

»Kakšne so bile Jesenice pred drugo svetovno vojno, si današnja mladina ne more predstavljati. Ob cesti so bile hiše s trgovinami, gostilnami in obrtne delavnice. Nasproti železniške postaje so bile stojnice, kjer so Sušnikova, Ambrožičeva, Čeponova in Šolarjeva prodajale sadje in zelenjavo. Za barakami sta bila železniška bloka in mali vrtički.« (Florijan Višnar)

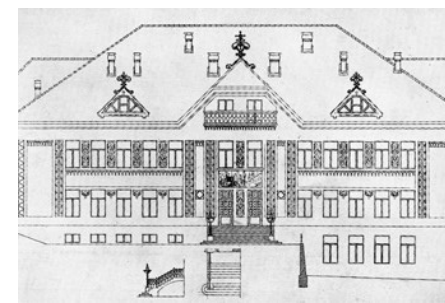
»Železniška postaja je bila za Jesenice kot živahno prometno križišče zelo pomembna institucija. Če se nisi imel kam dati, si jo mahnil na »štacjon«, kjer si gotovo našel družbo. Če ne drugje, pa v restavraciji.« (Mitja Volčič)

Ljudska šola, 1914. Danes Gimnazija Jesenice.

Gradnja sokolskega doma okoli leta 1928. Danes TVD Partizan.

Načrt za Krekov dom, 1927. Danes Gledališče Toneta Čufarja.

Trg Toneta Čufarja, 1991.

»V gimnazijo sva hodila oba s starejšim bratom. Jaz dopoldne, on popoldne. Imela pa sva samo en komplet pripomočkov za geometrijo. Seveda sem bila večinoma jaz brez, zato sem imela prvo četrtletje opomin iz matematike.« (Albina Sršen)

»Drugi center mesta je bil trikotnik med »fizikurnim« domom TVD Partizan, gimnazijo in Titovim domom oziroma Gledališčem Toneta Čufarja. Dodajte še trgovino z obutvijo Borovo, nekdanjo Bata, pa Slovenijašport, časopisni kioski in že imate jeseniški Piccadilly, zdaj trg Toneta Čufarja.« (Mitja Volčič)